

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pe un an 24 coroane.

Pe șase luni 12 cor. — Pe trei luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze
Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Un șir cu litere mărunte pentru întâia oară 30 fil,
pentru a doua și a treia oară câte 20 fil.

Pentru inserate mai mari după învoială.

Sinodul Arhidiecezan

Vorbirea de deschidere a Înalt Prea
Sfinției Sale Domnului Arhiepiscop și
Mitropolit Vasilie Mangra.

Cristos a înviat!

Domnilor deputați!

Cu aceste cuvinte se salută lumea creștină la învierea Domnului. Cu aceste cuvinte, care sânt o solie și chemare la viață și muncă, — căci în muncă consistă și se manifestă viața, — vă salut și eu, Domnilor, și vă zic cu Mântuitorul: «Ridicați ochii voștri și vedeți holdele... că secerișul e mult și lucrătorii puțini». (Ioan 4, 35. Matei 9, 37).

Anul acesta se împlinește tocmai o jumătate de veac, de când s'a plăz-muit legea organică a bisericii noastre în care viem și ne mișcăm.

Dacă reprivim asupra trecutului și cercetăm agrul cel vast și binecuvântat al bisericii, vom găsi unele părți ale lui încă necultivate, altele puțin cultivate, din lipsa lucrătorilor, și mai ales din lipsa împărțirii proporționale și a direcționării corespunzătoare a muncii.

Căci o organizație constituțională democratică a societății, ori cât de mult ar fi reclamată de duhul vremii, ea va fi folositoare, va servi scopurile morale ale societății și va contribui la prosperarea ei, numai dacă va fi condusă de o autoritate mai înaltă, care să asigureze lucrarea armonică a tuturor factorilor și elementelor ei constitutive.

Aceasta este în biserica ortodoxă *autoritatea sfințelor canoane*.

De aceea ne zice marele nostru arhieru *Andrei*:

«Nimica mai bine nu putem face, decât aceea ca noi să ne ținem credincioși de aceste canoane în afacerile și convingerile noastre bisericesti, religioase și morale, va să zică de normele acele clasice primitive creștine, care le aflăm în ele, ca să nu vătămăm nici litera, nici spiritul cel mareț al creștinismului celui mai pur și genuin, nici atunci când priceperea noastră, sedusă de lucruri lumești, ar voi să facă vreo schimbare sau abateri în ele». (Enchiridion).

Constituția bisericască depusă în *Statutul organic* este însăși constituția bisericii ecumenice, aplicată în biserica noastră națională, recunoscută și garantată prin legea statului, potrivit caracterului și trebuințelor poporului; o constituție care cuprinde întreagă viața sufletească a poporului român religioasă-morală și națională culturală. Pentru aceea vă zic și eu cu sfântul apostol Pavel: «Voi la libertate v'ați chemat, fraților, numai să nu întrebuințați libertatea voastră de prilej pentru trup, că trupul poartă în potriua duhului, iar duhul în potriua trupului». (Gal. V. 13, 17).

Să ne ferim de a confunda sau amesteca lucrurile lumești cu cele bisericesti, cele materiale sau trupesti cu cele duhovnicești. Să păzim și să practicăm libertatea constituțională în înțelesul și spiritul sfințelor canoane, silindu-ne a aduce în armonie interesele bisericii cu interesele statului, pentru că biserica ortodoxă a mers totdeauna mână în mână cu statul, conlucrând totdeauna la binele și fericirea patriei.

Și așa să fim cu băgare de seamă, ca să nu punem biserica în conflict cu statul. Căci biserica gr. or. română din Ungaria și Transilvania, ca biserică autonomă după dreptul ei canonic, garantat și prin art. de lege IX din 1868, își regulează, administrează și conduce afacerile sale pe lângă susținerea în întregitate a dreptului de supremă inspecțiune a Maiestății Sale. Iar noi nu sântem competenți, nici chemați a defini sau a prescrie forma în care se exercitează dreptul maiestatic.

Cugetați, domnilor, că creatorul constituției noastre bisericesti, mitropolitul *Andrei Șaguna*, a depus în mâinile reprezentanților clerului și poporului răspunderea pentru soarta bisericii naționale, că d-voastră sântei trimiși aici din încrederea clerului și a poporului pentru a conlucra la clădirea și întărirea sionului nostru.

Vă zic dar și vă sfătuiesc cu apostolul Pavel: Cele ce sânt ale păcii și cele ce sânt spre zidirea unui altuia, acelea să urmați, ca Dumnezeu păcii să fie cu voi cu toți!

Cu acestea declar sesiunea sinodului nostru arhidiecezan, convocată pe azi, deschisă.

Pacea cu România

Terminarea tratatelor. — Politica externă. —
Tratatul de pace. — Anexele. — Declarațiile ministrului Arion.

Tratativele diplomatice dela București, care au durat 75 de zile, s'au sfârșit. Organul partidului conservator și al guvernului actual, ziarul *Steagul* din București, se ocupă cu încheierea păcii și stăruiește în deosebi asupra politice externe a României, zicând că țara trebuie să revie la drumul tradițional, pe care au umblat cei mai distinși bărbați de stat ai României.

Semn de viață nouă, în legătură cu terminarea războiului, este și faptul ce se vestește din capitală, că d-l Take Ionescu, șeful partidului conservator democrat, a declarat amicilor retragerea sa desăvârșită din arena politică: îndată ce, după încheierea păcii, i se va da ocazie, va părăsi România și se va stabili la Londra. Partea cea mai mare dintre aderenții săi va intra în partidul conservator de sub șefia d-lui Al. Marghiloman.

Pacea făcută cu România, întocmai ca și tractatele încheiate cu Rusia și Ucraina, este cuprinsă în *tractat colectiv*. Se alcătuește din opt capitole

și 31 articole, și e redactat în 5 limbi: nemțește, ungurește, turcește, bulgărește și românește.

I. În primul capitol, Germania, Austro-Ungaria, Bulgaria și Turcia de o parte, — și România de altă parte, declară că *starea de război între dănsese a încetat*. Părțile contractante au hotărât, că de aici înainte trăiesc în pace și prietenie între sine. Raporturile diplomatice și consulare se restabilesc îndată după ratificarea contractului de pace.

II. Capitolul următor conține hotărârile privitoare la *demobilizarea trupelor române*. Trupele, până la evacuarea teritoriilor ocupate, rămân în Moldova. În Basarabia se susțin și mai departe două divizii române în contingent de război.

III. Al treilea capitol regulează *concesiunile teritoriale* acordate Bulgariei și Austro-Ungariei. Pe seama României se va asigura drumul comercial, peste Constanța și Cernavoda la Marea neagră.

Teritoriul cedat Austro-Ungariei nu este prea mare, și, — după comentariile oficiale, — n'are decât valoare *strategică*. Trece, în posesiunea noilor proprietari, scutit de orice sarcine.

IV. Părțile contractante renunță la *despăgubire de război*. România restitue însă cheltuielile pentru pagubele cauzate în Ardeal și pentru drumurile și clădirile construite de puterile centrale pe teritor română ocupat.

V. *Evacuarea* teritoriilor ocupate de armatele puterilor centrale se va îndeplini pe temeiul de tratat separat. Aprovizionarea acestor armate se va face până atunci pe socoteala României.

VI. În *comisiunea dunăreană* au să fie reprezentate de aici încolo numai statele, al căror ținut se află lângă Dunăre sau lângă malul european al Mării negre. Anglia, Franța și Italia n'au să mai participe în comisiunea dunăreană. Fiecare stat va avea drept să țină vase de război pe Dunăre.

VII. În acest capitol se declară *egalitatea tuturor confesiunilor* în România, va să zică și a evreilor.

VIII. Ultimul capitol se rapoartă la chestiunile *economice*, care au să fie statorite prin contracte speciale. Tot pe calea aceasta au să se reguleze afacerile cu privire la pagubele suferite în război, la schimbul de prizonieri și de internați civili, la amnestie și altele.

Despre *Basarabia* nu se amintește nimic în contractul de pace, care este însoțit de o serie întreagă de *anexe*, cel puțin tot atât de importante, ca însuși tratatul.

Cuprinsul anexelor nu este încă cunoscut. Cu toate acestea, nu mai încapă îndoială, că puterile centrale și-au asigurat favoruri considerabile, iar România a primit asupra sa grele sarcine.

Austria își mărește teritoriul, pe temeiul acestei păci, cu 600 kilometri pătrați, iar Ungaria cu *cinci mii* kilometri pătrați, pe care se găsesc vreo 20 mii de suflete.

*

Ministrul de externe român, d-l *Arion*, face următoarele declarații:

Contractul de pace conține pentru România câteva dureroase hotărâri; dar nu trebuie să pierdem din vedere, că n'am cedat din rectificarea granițelor decât 20—30% *din cât ni se ceruse*. Dureros este atinsă România prin pierderea Dobrogei, pe care a înzestrat-o cu minunatul port dela Constanța. După grele tratative, s'a creiat totuși pe seama României o situație economică, prin care se dă puțința unei lucrări rodnice pentru viitor. Tratatele comerciale nu ating vămile române și nu împiedică dezvoltarea industriei române.

D-l *Arion* crede, că pe baza tratatelor acestora va porni un viu *schimb de mărfuri* cu puterile centrale. Guvernul Marghiloman a săvârșit de alt fel tot ce s'a putut în interesul îmbunătățirii condițiilor de pace.

Încheierea păcii s'a comunicat reprezentanților din străinătate ai României, cu observarea că România urmează pe viitor *strictă și leală neutralitate*. Este învederat, că politica de sentimentalitate trebuie sfârșită, și înlocuită cu politica reală, care ține seamă de interesele țării și de situația sa geografică.

Părerea ziarelor vieneze. Presa din Viena constată cu satisfacție semnarea tratatului păcii dela Cotroceni, prin care s'a pus capăt războiului pe frontul răsăritean. România, după zările austriace, n'are motiv de a se jălu că ar fi fost tratată prea aspru.

Fremdenblatt scrie, că țara românească pune pace, fără ca revoluția să-i amenințe existența, ca bună oară în Rusia, și fără ca anarhia completă să scoată la suprafață elementele cele mai de jos ale populației.

N. *Wiener Tagblatt* nu are multă încredere în prietenia României, despre care zice, că a încheiat pacea numai fiindcă eră silită s'o primească, dar cu nădejdea că viitorul congres european va da altă formă acestei păci.

Neue Freie Presse: Accentuează *bună-tățile*, de care se împărtășește Ungaria, pe urma tratatului dela Cotroceni, și *necazurile* de care suferă Austria. În pacea dela Brest-Litovsc am declarat, că renunțăm la despăgubiri de război. Conform păcii bucureștene, România este îndatorată a restitui daunele cauzate prin război, va să zică România *plătește paguba ce a jăcut în Ardeal și în unele părți ale Bucovinei*. Austria n'are nici o speranță, că va fi despăgubită pentru daunele pricinuite în *Galiția*; Ungaria însă va primi toate mijloacele necesare la restaurarea Ardealului. În zadar, asta-i soarta Austriei!... Ungaria, în urma desbinărilor austriace, a ajuns să fie puterea conducătoare a monarhiei.

Interesul Germaniei este restaurarea României. Ziarul *Frankfurter Zeitung* scrie despre pacea română: Contractul acesta are în vedere *crufarea* României, — ceea ce este foarte corect,

Menirea Germaniei nu este a nimici sau a subjugă popoarele Balcanului. Scopurile sale și-le poate atinge și fără să atingă libertățile naționale și economice ale popoarelor acestora. Să-și păstreze și România caracterul național: nu este împotriva scopurilor noastre dacă se va înălța din nou și va ajunge membru viguros al familiei popoarelor europene. Dacă va intra în comunitate de interese cu Europa centrală, poate să fie asigurată de prietenia noastră durabilă. Germania s'a mulțumit cu concesiuni curat economice, și n'a voit să-și lărgească cercul puterii, ci a căutat să susțină statul dela Dunărea de jos pentru viitorul depărtat. România alături cu celelalte popoare, are să îndeplinească probleme dintre cele mai binecuvântate; afară de aceasta va trebui să-și întărească poporul din ce în ce mai mult în cultură. Germania s'a folosit, în mod cumpătat, de dreptul învingătorului și sperăm, că nu va avea cuvânt să regrete ce a făcut.

Alegeri nouă în România. Prin decret regal se disolvă camera română și se convoacă noua cameră pentru ziua de 17 Iunie a. c.

Alegerile pentru senat au să se facă în 3 și 11 Iunie, pentru cameră în 5 și 9 Iunie. Alegerile se fac după listele dela 1916. Guvernul voiește, ca parlamentul să ratifice cât mai curând pacea încheiată.

Dela sinodul arhiepiscopesc

Sedința primă

Duminecă, în 12 Mai n. (29 April v.) s'a deschis în Sibiu sesiunea ordinară a sinodului arhiepiscopesc.

S'a celebrat sfânta liturgie în catedrală prin Excelența Sa Înalt Prea Sfințitul Arhiepiscop și Mitropolit *Vasilie Mangra*, asistat de I. P. C. Sa Arhimandritul *Dr. Eusebiu R. Roșca*, director seminarial, asesorii consistoriali: *Matei Voileanu*, *Nicolae Ivan*, *Lazar Triteanu*, *Dr. G. Proca*, presbiterii *Dr. V. Bologa*, *Dr. A. Crăciunescu*, diaconii *Dr. O. Costea*, *Dr. Gh. Comșa* și *I. Aron*.

În cursul serviciului divin presbiterii *Dr. V. Bologa* și *Dr. A. Crăciunescu* au fost hirotesii de protoierei, iar *I. Aron* sfințit de preot.

După ce s'a terminat sfânta liturgie și s'a făcut chemarea duhului sfânt, o deputațiune a membrilor sinodali a invitat pe Excelența Sa la deschiderea sesiunii.

Urmând invitații, Excelența Sa deschide ședința cu vorbirea ce o publicăm în primul loc al ziarului nostru de astăzi.

Cuvântarea Excelenței Sale, ascultată cu mare interes, a fost primită cu vii aprobări.

Conform regulamentului sânt numiți din partea Excelenței Sale notari

interimali: *Dr. Nicolae Regman* și *Dr. Octavian Costea* din cler, iar dintre mireni: *Dr. Pavel Roșca*, *Dr. R. Căndea*, *Dr. O. Sglimbea* și *Dr. Andrei Buzdug*.

Notarul *Dr. O. Costea* citește apelul nominal. Răspund 43 deputați, cari își prezintă literile credenționale.

Excelența Sa constată, că sinodul este capabil de muncă.

Se intră în ordinea de zi.

Deputații sinodali se împart în patru secții, în scop de a face verificările. Și anume:

Deputații din cercurile electorale I-V au să verifice pe deputații cercurilor VI—X;

aceștia pe cei din cercurile XI—XV

" " " " " XVI—XX

" " " " " I—V.

Terminele fiind obiectele din ordinea de zi, prezidentul sinodului declară ședința primă închisă, și anunță ședința proxima pe Luni, la orele 10, în sala școlii centrale din loc.

*

După ședință, la ora 12^{1/2}, dnii deputați ai sinodului s'au prezentat în vizită la Excelența Sa, Înalt Prea Sfințitul Arhiepiscop și Mitropolit *Vasilie*, manifestându-și prin graiul părintelui *Nicolae Ivan* sentimentele de stimă și iubire către capul bisericii noastre ortodoxe române.

Dela Excelența Sa d-nii deputați s'au dus în vizită la I. P. C. Sa Arhimandritul vicar *Dr. Ilarion Pușcariu* (a vorbit protopopul *Teodor Hermann*) și la I. P. C. Sa Arhimandritul *Dr. Eusebiu R. Roșca* (unde a vorbit profesorul *Dr. P. Opriș*).

Li s'a mulțumit pretutindeni în cuvinte călduroase pentru atențiunea dovedită.

Noul guvern ungar în cameră

Al treilea guvern *Wekerle*, în timp destul de scurt, s'a prezentat Sâmbătă în fața camerei ungare.

Prezidentul *Carol Szász* deschide ședința la ora 10 și jumătate înainte de amiază și anunță, că trei deputați voiesc să interpeleze în afaceri urgente. Camera admite. Deputatul *Urmánczy* va interpela în afacerea unei prigoniri, politice secrete și perfide, urmate împotriva contelui *Mihail Károlyi*, deputatul *Ladislau Fényes* în chestia soldaților noștri reținuți în Tukestan, iar deputatul *Stefan C. Pop* în afacerea comisariatului trimis de guvern la sinoadele eparhiale române. Interpelețiile urgente se pun în ordinea de zi pentru ora unu.

Ministrul prezident înaintea rescriptului regal despre numirea noului guvern. Rescriptul se citește, se ia la cunoștință și se trimite casei magnatilor.

După aceasta urmează discursul ministrului prezident *Wekerle*, care declară că guvernul își susține și mai departe nealterat programul desvoltat în ședința camerei din 31 Ianuarie a. c. (Înteruperi ironice în stânga extremă). Guvernul va căuta să asigure rolul conducător al factorilor culturali și naționali în viața publică a Ungariei, în scop de a sprijini și a desvoltă caracterul național al statului ungar. Tocmai de aceea guvernul ține cu tărie, ca și până acum, la organizarea armatei ungare independente. (Aprobări). Această organizare o pregătește, și după sfârșitul războiului, are să o și înfăptuească. Până atunci însă trebuie rezolvită problema, care agită opinia publică și ține în nesiguranță întreaga viață politică și economică a Ungariei; de aceea guvernul voiește să deslege problema reformei electorale întâi pe calea înfelegerii, decă se va putea. După tratativele urmate, pot să afirm, că scopul îl vom putea ajunge fără jertfirea punctului nostru de vedere principiar, (Aprobări în dreapta. Răsete în stânga), și fără să facem întrebuințare de dispoziția aprobată dela locul cel mai înalt: disolvarea camerei.

După *Wekerle*, luând cuvântul contele *Ștefan Tisza*, își exprimă bucuria, că guvernul a primit în program deslegarea chestiunii dreptului electoral pe calea înfelegerii. În acest senz promite noului guvern tot sprijinul membrilor din partidul național al muncii.

Să nu ispitești pe Dumnezeu

Scrie este, să nu ispitești pe Domnul Dumnezeu tău. *Luca, IV 12.*

«Nici acesta n'a păcătuit și nici părinții lui, ci ca să se arate lucrurile lui Dzeu întru el». *Ev. Ioan, IX 3.*

Evangelistul *Ioan* la cap. 5 ne istorisește minunata vindecare a slăbănogului, ce zăcea de 38 de ani în boala sa. După ce îl face sănătos truște, Mântuitorul îi zice: «Iată, te ai făcut sănătos, de acum să nu greșești, ca să nu fie ție ceva mai rău.» Din cuvintele acestea înțelegem noi, că boala, de care zăcuse slăbănogul, nu i a fost venit așa din senin, ci i-a trimis o Dumnezeu pentru păcatele sale.

Pe alt bolnav (*Marcu, II 1—12*) îl tămăduiește *Isus* numai după-ce mai întâi îi zice: «Iartă-ți-se ție păcatele tale», arătând prin aceasta, că boala a fost o pedeapsă pentru păcate și după-ce is'au iertat păcatele, îndată l-a părăsit și boala.

Intemeiată pe învățăturile Mântuitorului, spuse cu prilejul acestor minunate vindecări, biserica creștină crede și mărturisește, că după-ce tot ce se întâmplă în lumea aceasta este cu stirea și cu voia lui Dumnezeu, deci și boalele și năpăstuirile, ce vin asupra noastră, sânt îngăduite de Dumnezeu adeseori pentru păcatele noastre.

Potrivit acestei credințe cei mai mulți creștini, când sânt cercetați de boale, nu zăbovesc a chema pe preot, a se mărturisi și a se împărtăși cu sf. cuminicătură, cele mai potrivite mijloace pentru ștergerea păcatelor și curățirea sufletului.

Alături cu învățătura dreaptă a bisericii și cu deprinderea creștinească, a ră-

sărit însă și ocredință greșită și o deprindere păgubitoare atât pentru viața de aici, cât și pentru mântuirea sufletului nostru.

Mulți credincioși la vreme de boală se mărginesc la împărtășirea cu sf. Taine dacă o fac, iar mai departe nu se îngrijesc de boala lor, nu se caută cu doctorul și nu urmează povețele lui și lăsându-se în voia sorții așteaptă, că dacă s'au pocăit și s'au curățit de păcate, boala să se depărteze singură fără altă îngrijire, să fie vindecată adevărat înlocuindu-se cu slăbănogul din evanghelie zicând: Dumnezeu mi-a trimis această boală, eu n'am alta de făcut decă să aștept, ca tot Dumnezeu să o ia de pe capul meu. Această credință prefăcută în obicei este însă deșartă, ba mai mult, este o ispitire neiertată față de Dumnezeu.

Și iată de ce.

Boalele ce vin asupra noastră, nu sânt totdeauna urmări ale păcatelor noastre, Evangelia ce se va ceti la Dumineca orbului ne spune, că *Isus* a întâlnit pe un orb din naștere; ucenicii l-au întrebat pe *Isus* zicând: Doamne, cine a păcătuit, acesta sau părinții lui, de s'a născut orb; și Mântuitorul a răspuns: Nici acesta n'a păcătuit și nici părinții lui, ci ca să se arate lucrurile lui Dumnezeu întru el.

Iată, că acest om a fost fără păcate grele și cu toate acestea a fost lipsit vreme de atâția ani, poate zeci de ani, de cel mai mare bun din viața aceasta, de lumina ochilor. Pentru-ce? Anume, ca să se arate întru el lucrurile lui Dumnezeu. La orbul acesta lucrul lui Dumnezeu a fost puterea minunată de vindecare a lui *Isus Cristos*. Lucrul lui Dumnezeu este însă tot ce are ființă în lumea aceasta, și peste tot rândueala firii așezată de Dumnezeu la începutul lumii. Această rândueală este de trebuință atât pentru viața lumii, cât și pentru viața omenească.

Stelele cerului merg neconținut pe acelaș drum croit de Ziditorul, soarele răsare și apune în fiecare zi, anotimpurile se urmează regulat unul după altul, vremea senină se schimbă potrivit cu cea ploioasă, grăul răsare și face spic numai din grăunțul său și numai dacă are căldură, lumină și umezeală potrivită. Dacă numai una din aceste rândueli mari s'ar tulbura, ar înceta ori-ce viață în lume. Cât de mult sântem îngrijorați, când un anotimp d.p. iarna ține prea mult, sau când cerul varsă ploaie peste măsură, ori când seceta ține luni de arândul! Asemenea acestor rândueli sânt și alte legi ale firii, pe care le vedem că se urmează neconținut neschimbate și nesuferind nici o abatere. Orice vietate trăește o vreme și apoi moare; ca să trăească trebuie să se hrănească; cuțitul taie lucrurile mai moi ca el; veninul otrăvește, focul arde și nimicește tot ce întâlnește în cale.

Aceste legi ale firii le învățăm noi din pătania vieții de toate zilele, și fără a le cunoaște și a le urma nu putem trăi și sântem amenințați în tot momentul de primejdii. Dumnezeu însă ni-a dăruit minte și judecată, și cu ajutorul acestora ajungem să ne potrivim viața noastră acestor legi, și când ele vin amenințătoare asupra noastră, sântem siliți să ne ferim din calea lor. Copilul mic nu știe că cuțitul taie. Dacă s'a jucat cu cuțitul și s'a tăiat, a doua oară se va feri de el sau va umbla mai cu grijă. El nu știe că focul arde, și vesel înținde mâna spre el. Simțind dogoarea sau

FOIȘOARA

Spre odihnă

*Cătră culburi trag cocorii.
Pintre frunze-acum se duce,
In pas lin, ușor o boare
In afunduri să se culce.*

*Codrul tace. Cântăreții
Odihnesc în voie bună...
Te du, suflete pribege,
La odihnă. Noapte bună!*

Ioan Berghia.

Data serbătorii Paștilor *)

Data serbării Paștilor, la început, era în legătură cu serbarea *passah* a iudeilor, care e serbare de primăvară și cade întotdeauna pe 15 ale lunii *nizan*; această zi trebuie să cadă pe ziua cu lună plină ce urmează echinocțiului de primăvară.

Cu deosebire în Azia iudeii încreștinați serbau la 15 *nizan* serbarea *passah*. Acești creștini cu mielul paștilor simbolizau pe *Cristos*, și cina *pascală* le amintea cina cea de taină; ziua următoare întru amințirea patimilor lui *Cristos* o țineau ca zi

*) Partea istorică după *Dr. Iosif Wodetzky*.

de post; în ziua a treia, pe orcare zi din săptămână ar fi căzut ea, serbau și învierea lui *Cristos*.

Cu totul alt fel de obiceiuri s'au înrădăcinat în acele ținuturi, care nu erau sub influința iudaismului, și care dintru început au luat poziție ostilă față de ceremoniile iudaice, de pildă în ținuturile romanice. Creștinii acestor ținuturi s'au alipit de serbări săptămânale.

Tradițiunea și învățătura ce o scoteau din sf. Evanghelie, ne arată, că învierea lui *Cristos* a urmat în ziua primă după Sâmbăta iudeilor. Această zi întru amintirea învierii Domnului s'a numit «Duminecă», adică ziua Domnului.

La început deci erau în uz două feluri de date pentru sărbătoarea Paștilor. De aici au urmat neînțelegeri.

Sinodul apostolic prin canonul al 7-lea oprește serbarea Paștilor înainte de echinocțiul de primăvară și serbarea deodată cu iudeii, pentru ca să nu se sârbeze într'un an de două ori moartea și învierea lui *Cristos*.

Neînțelegerile, cu privire la data acestei serbări, s'au continuat. Primul sinod ecumenic ținut la *Niceea* în 325 obligă pe toți a serba Paștile în prima zi ce urmează după luna plină a echinocțiului de primăvară.

În timpul sinodului ecumenic dela *Niceea* echinocțiul de primăvară a căzut pe ziua de 21 Martie. S'a decis să se considere zi de primăvară cu lună plină ziua care sau concade, sau mai apropiat urmează datei de 21 Martie.

Pe vremea aceea era în uz calendarul îndreptat de *Juliu Cesar*, care fixează lungimea anului cu 365 zile și 6 ore.

S'a născut întrebarea; Cum se poate calcula mai înainte această zi cu lună plină? Nu e vorba aici de ziua cu lună plină astronomică, ci despre ziua cu lună plină așa zisă medie, care se poate în mod ciclic calcula, și care poate să se deosebească cu 1—3 zile de cea reală.

Sinodul din *Niceea* a încredințat biserica din *Alexandria* cu calcularea datei Paștilor din considerațiunea, că pe acele vremuri *Alexandria* era depositara tradițiilor astronomice.

La calculare alexandrienii au întrebuințat ciclul de 19 ani al lui *Meton*, care servește ca bază și la calendarul iudaic. În biserica romană însă s'a folosit ciclul de 84 ani și altele. Astfel s'a întâmplat apoi, că în orient pe alte zile a căzut luna plină, și pe alte în apus, și astfel și Paștile. Afară de aceea în biserica romană data cea mai extremă a Paștilor era 21 April, pe când

în orient 25 April. În anul 387 alexandrienii au serbat Dumineca Paștilor la 25 April, pe când biserica romană la 21 Martie; caz analog s'a întâmplat la anul 444.

Indoielile asupra datei serbării Paștilor au dat motiv la multă ceartă, până când la anul 525 *Dioniziu Exiguul* a îndemnat biserica romană și pe latini la primirea regulii întrebuințate de biserica alexandrină pentru calcularea Paștilor. În alte țări numai cu greu s'a răspândit această regulă. Așa de pildă în *Anglia* încă și la anul 729 se calcula luna plină după ciclul de 84 ani. Pe la anul 800 întreaga creștinătate a primit sistemul alexandrin pentru calcularea lunii pline.

În următorii 8 secolii nu s'a ivit nici o divergență de păreri referitor la data Paștilor, — până la schisma cea mare.

Atât calendarul iulian, cât și calcularea datei Paștilor după sistemul alexandrin se întemeiază pe două presupuneri. Prima, că anul tropic constă din 365 zile și 6 ore; a doua, că 235 luni sinodice sânt egale cu 10 ani iuliani. Și de fapt anul tropic cu 11 minute 14 secunde și ciclul de 19 ani cu o oră și 28 minute e mai mic ca valorile calculului iulian. De aici urmează, că datele iuliane în anul tropic mereu progresează. *Iuliu Cesar* însă a în-

chiar durerea arsului, se va trage repede îndărăt.

Aceste legi ale firii sânt multe și nemărate și viața unui om e prea scurtă pentru a le afla toate. Pentru a ne putea potrivi lor, trebuie să ne folosim de cunoștințele altor oameni mai învățați decât noi. De felul acestora sânt și multe boale ce ne cercetează adeseori. Căci Dumnezeu a îngăduit pe lumea aceasta și boale, și ele legi ale firii, cari încunjură pe om dela începutul până la sfârșitul vieții sale, pe care adeseori i o curmă: Minte omenească, scânteia dumnezească din om, neconținut a cercetat și a și aflat pricina multor boale modul lor de vindecare, precum și mijloacele, prin cari ne putem feri de ele și putem împiedeca lăfărea lor. Aceste doftorii și aceste mijloace încă se țin de legile așezate de Dumnezeu în fire, sânt lucrurile ale lui Dumnezeu pe cari ca oameni credincioși sântem datorți să le ascultăm și să le împlinim.

În privința cunoașterii lucrurilor lui Dumnezeu noi oamenii cu mai puține cunoștințe suntem față de oamenii învățați, d. p. doctorii, întocmai cum sânt copiii față de noi. Noi zicem copilului: Nu te apropia de foc, că te arzi. Ademenit de culoarea frumoasă a flăcării el întinde mâna și se arde. Tot astfel dacă un om se bolnăvește de lingoare, doctorul prescrie anumite doftorii și așezare la loc ferit de orice atingere cu alți oameni, căci boala e lipicioasă. Poveștile doctorului sânt tot așa de sigure ca și acelea pe cari le dăm noi copiilor, și fac un mare păcat cei ce nu le urmează întocmai, căci primejdiesc viața nu numai a bolnavului, ci și a celor ce pot lua boala dela dânsul. E adevărat că poveștile doctorului nu se împlinesc de multeori nu din îndărătnicie, ci foarte adeseori din neputință și neștiință. Știm însă că și din cauza nepăsării și a neîncrederii în știința doftoricească. De unde vine aceasta neîncredere? Din cauză că uneori doftorul nu poate tămădui pe bolnav, iar al-teori bolnavul se face sănătos fără a urma sfaturile date, iar boala nu se lățește. Doctorul însă încearcă și el cu mijloace firești a tămădui și acolo unde firea nu mai îngăduie întoarcere spre bine, nici doctorul nu va putea dela sănătate. De altă parte cercetările oamenilor învățați au arătat că în trupul omului sânt așezate materii de apărare împotriva boalelor. Când intră sămânța de boală în trupul omului, aceste materii se iau la luptă cu ea și dacă sânt mai tari decât aceea, omul se face sănătos și fără ajutorul medicului. Când se iscă un foc, de regulă sânt primejdite sălășurile mai slabe. Zidurile de peatră cu funduri de apărare sunt de regulă scutite. Însă deoarece ce nu se știe dinainte și dacă pentru orice boală omul sănătos e destul de bine apărât, e bine a urma poveștile doctoricești, căci paza bună trece primejdia rea. Aducerea aminte, că am văzut fiecare casele cele mai trainice cuprinse de flăcări, să ne fie de învățătură.

E adevărat, că Dumnezeu adeseori a îngăduit tocmai spre a arăta atotputernicia sa, ca rânduiala firii să fie călcată. Aceste abateri dela rânduiala firii sânt minunile. Noi știm că omul mort, mort rămâne în veacul de acum. Cu toate acestea sfânta scriptură ne istorisește, că bărbați aleși prin putere dumnezească au înfrânt această

teționat, ca lunile să rămână stabile cu anotimpurile.

În urma diferențelor amintite, în decurs de mai mulți secolii anul lui Iuliu Cesar a rămas îndărăt de timpul adevărat al cursului pământului în jurul soarelui. Observându-se greșala s'au făcut îndreptările.

Data echinocțiului de primăvară fixându-se pe ziua, când a căzut și pe vremea sinodului ecumenic din Niceea, — adică pe ziua de 21 Martie, — cu aceasta s'au fixat și lunile în anul tropic.

Papa Grigoriu al XIII-lea face reforma calendarului iulian la 24 Februarie 1581, după planul lucrat de Aloisius Lilius la anul 1577. — Nici calendarul gregorian nu e fără de greșală; diferența tot la 3000 de ani e egală cu o zi, — față de anul tropic.

Calculul datei Paștilor era, la început, complicat; matematicianul Gauss la anul 1800 a aflat formula pentru calcularea datei paștilor, pe care a corectat-o matematicianul Delambre; formula aceasta reduce tot calculul la multiplicațiuni și împărțiri.

Calculul datei Paștilor în calendarul iulian al bisericii noastre, depinde dela «epacta» și «litera duminicală». Epacta e numărul cu care putem afla luna nouă din cursul unui an.

lege a firii și au înviat pe cei ce muriseră. Mai cu seamă Isus Cristos, fiul lui Dumnezeu, a făcut multe minuni: a înviat pe mulți oameni din morți, iar mai pe urmă el însuși s'a sculat din morți și s'a înălțat la ceruri; pe bolnavi i-a tămăduit numai cu cuvântul, a umblat pe apă ca pe uscat, și a făcut și alte multe minuni arătând prin aceasta că el stăpânește și poate înfrânge legile firii. (În afară de scopul venirii sale pe pământ însă, și el s'a supus legilor firii. El încă s'a hrănit ca să trăiască, a suferit foame și sete, pe el încă l-au durut ranele cuielei, și în urma chinurilor de pe cruce s'a supus morții).

A aștepta acum ca și cu noi să se biruească rânduiala firii, este un gând necreștinesc, care vine dela cel rău.

(Va urma)

Știrile zilei

Monarhul la marele cartier general german. Maiestatea Sa, Monarhul Carol, cum se depeșează dela Viena, a plecat Sâmbătă seara, la orele zece, la marele cartier general german. În suita Sa se aflau noul mareșal de curte contele Hunyadi, contele Burian și șeful statului major Arz.

Înaltă distincție. Din Budapesta se anunță: Domnitorul nostru Carol a înălțat la rangul de conte pe ministrul de externe baronul Burian.

Miscarea femeilor pentru dreptul de vot. În Budapesta, s'a ținut în 8 Mai a. c. adunarea generală regnicolă a reuniunii feministe. Sala mare dela Redută era tixită. Soția contelui Albert Apponyi a ținut discurs despre însemnătatea dreptului de vot pentru mame. Soția contelui Károlyi Mihály a accentuat, că mișcarea femeilor nu e scop egoist, nu este alianță de interese a femeilor față de bărbați, ci voiește să aibă legături strânse cu statul, cu societatea. Nimic nu perd bărbații, dacă vor primi și femeile dreptul de vot, și niciodată nu vor cauza femeile așa pierderi mari pe teren politic, cum a cauzat războiul universal.

Pacea română și pacea dela Tilsit. Pacea încheiată de puterile centrale cu România se aseamănă în partea militară cu pacea dela Tilsit, încheiată de Napoleon cel mare cu Prusia la anul 1807, după catastrofa dela Iena a armatei germane. Trupele lui Napoleon și după pace au rămas mai mult de un an pe pământul Prusiei.

Influența păcii române asupra Sârbilor. Se anunță din Zürich, că pacea încheiată de puterile centrale cu România are o mare influență asupra Sârbiei. Deputații sârbi nu-și pot exprima dorința de pace, fiindcă și acum stau sub influență engleză. Însuși regele se arată aplicat a intra în tratative cu puterile centrale, dar și asupra lui dictează politica lui Pașici, care suprimă orice dorință de pace. Totuși notabilitățile sârbești nădăjdiesc, că pacea română nu va rămânea fără urmări pentru Sârbia.

Cele șapte litere dintâi ale alfabetului, — A. B. C. D. E. F. G. — reprezintă cele 7 zile din săptămână, cari se reproduc în ordine neschimbată dela începutul anului și până la sfârșitul lui. Este de ajuns a ști care din ele însemnează Dumineca, pentru un an, ca să putem cunoaște în ce zi cade cutare sărbătoare. Aceste litere se numesc *litere duminicale*.

Epacta tot la 19 ani se repetă în ordine neschimbată; șirul literilor duminicale însă tot la 28 ani; așa dară data sărbătorilor Paștilor după calendarul iulian se repetă în aceeași ordine tot la 532 ani (28×19=532).

(Va urma)

Mi-am îngropat

Mi-am îngropat, în colțul din grădină, Podoaba mea din clipele trecute. În somn adânc dorm visurile mute Și pe mormânt le plânge luna plină.

Adese ori mă duc în sară lină, Pe-o clipă să trăiesc trecutul iară, Și'n picuri repezi de mărgăritară Să plâng încet mormântul din grădină.

Ioan Berghia.

Miscare republicană în Sârbia. În cercul deputaților din Sârbia se observă o mișcare puternică, în scopul să alunge dinastia Karagheorghevi și să întemeieze republica.

Capela bulgară în Budapesta. În zilele trecute s'a sfințit cea dintâi capela bulgară în Budapesta. Cercurile conducătoare ale coloniei bulgare din Budapesta se ocupă cu planul zidirii unei biserici pompoase.

Ambasadorii înțelegerii în România. Statele înțelegerii au hotărât, ca ambasadorii acreditați în România să rămână deocamdată la posturile lor, fiindcă voiesc să aranjeze unele chestiuni financiare cu guvernul român actual.

Asentarea celor de 15—55 ani în Franța. Din Geneva se scrie că comitetul executiv al camerei franceze a decis luarea de dispoziții pentru număratoarea populației, fiind că se proiectează asentarea celor de 15—55 ani.

Moartea lui Rennenkampf. Din Kiev, se vestește că generalul rus *Rennenkampf* a fost omorât în orașul Taganrog, căzând jertfă furiei bolșevikiane.

Mulțămită. Onorabila direcțiune a institutului de credit și economii *Albina* din Sibiu a binevoit a dărui comunei noastre bisericești, din cvota de binefaceri, suma de 200 coroane, pentru care dar generos exprimăm cea mai călduroasă mulțămită. Mediaș, la 10 Mai 1918. — Pentru comitetul parohial: *Iuliu Crișan* m. p. secret. comit., capelan și *Romul Mircea* m. p. preș. comit., protopop.

Cărțile nouă pentru servitorime. Ministrul de interne a dat ordonanță, prin care dispune ca vechile cărțile ale servitorimii să fie înlocuite cu altele provăzute cu *portretul* necesar. Vechile cărțile, care au valoare numai până la 31 Mai a. c., au să fie predate poliției (în orașe), împreună cu două portrete. Stăpânii, cari primesc în serviciu persoane fără cărțile cu portret, se pedepsesc.

Contribuiri pe seama „Asociațiunii”

III

În săptămânile din urmă (din 9 Aprilie n. până astăzi) au mai intrat, pe seama «Asociațiunii» și a instituțiilor ei, următoarele contribuiri, pentru care de asemenea exprimăm cele mai călduroase mulțumiri:

A. Institute de credit:

1. «Timișana», în Timișoara.	K 300—
2. «Sentinela», Satul-nou.	„ 200—
3. «Cordiana», Fofeldea.	„ 30—
4. «Zlăgheana», Zlatna.	„ 100—
5. «Albina», Sibiu.	„ 7000—
6. «Chiorana», Șomcuta-mare.	„ 500—
7. «Brădetul», Orlat.	„ 230—
8. «Grănițerul», Dobra.	„ 100—
9. «Someșana», Dej.	„ 100—
10. «Progresul», Ilia.	„ 100—
11. «Pruna», soc. comerc., Ilia.	„ 200—
12. «Georgiana», Geoagiu de jos.	„ 200—
13. «Porumbăceana», Porumbacul inf.	„ 50—
14. «Ardeleana», Orăștie.	„ 1000—
15. «Vlădeasa», Huiedin.	„ 300—
16. «Selăgeana», Jibou.	„ 200—
17. «Făgeșana», Făget.	„ 200—
18. «Steaua», Petre.	„ 30—
19. «Maramureșana», Sighetul Marm.	„ 40—

Suma: K 10,880—

Contribuirile anterioare: „ 5,175—

Împreună: K 16,055—

B. Particulari:

1. Constantin Cothișel, preot, Certege.	K 100—
2. Un anonim, Oradea-mare, prin dl Dr. Coriolan Pap.	„ 1000—
3. Antoniu Mocsonyide Foen, mare proprietar, Bulciu, (contribuire nouă, pe lângă suma de K 1000 din conspectul II).	„ 500—
4. Avram S. Păcurar, protopop, Mercurea.	„ 20—
5. Dumitru Baciuc, croitor.	„ 10—
6. Ilie Floașiu, comerciant.	„ 20—
7. George Stenese, măcelar.	„ 10—
8. Nicolae Baciuc, pantofar.	„ 10—
9. Paraschiva Ciuruga, bir-tășiță.	„ 5—
10. Ioan Muntean, măcelar.	„ 10—
11. Ioan Boeriu, preot, Lechința.	„ 50—

12. Dr. Aurel Lazar, avocat, Oradea-mare.	„ 300—
13. Maria I. Ciurcu, soție de comerciant, Brașov.	„ 400—
14. Ioan Ilieș, protopop, Șomcuta-mare.	„ 50—
15. Dr. Aurel Nyilvan, avocat, Șomcuta-mare.	„ 50—
16. Isidor B. Hangea, paroh, Bucium.	„ 50—
17. Ștefan Pop, învăț. confes., Posta.	„ 30—
18. Teodor Blaga, învățător în pens., Șomcuta-mare.	„ 22—
19. Simeon Pinteș, par., Hosu-falău.	„ 20—
20. George I. Radocea, contabil, Șomcuta-mare.	„ 20—
21. Alexandru Nyilvan, cashier, Șomcuta-mare.	„ 20—
22. Victor Marc, jurist, Șomcuta-mare.	„ 20—
23. George Lengyel, învățător, în pens., Șomcuta-mare.	„ 10—
24. Augustin Drăgan, funcț. de bancă, Șomcuta-mare.	„ 8—
25. Dr. Teodor Mihali, avocat și deputat dietal, și D-na Eleftera n. Porescu, Dej.	„ 1000—
26. Dr. Ștefan Rozvány, avocat, Ilia.	„ 100—
27. P. C. S. Roman Ciorogariu, vicar episcopesc, Oradea-mare.	„ 100—
28. Iosif Indrieș, proprietar, Băcăinți.	„ 50—
29. Ioan Martin, notar în pens., Fildul de mijloc.	„ 100—
30. Ioan Gall, notar și mare proprietar, Săcuieu.	„ 100—
31. Iuliu Poruțiu, director de bancă f. p. Almașul mare.	„ 100—
32. Dr. Andreiu Pop, avocat, Huiedin.	„ 50—
33. Dr. Simion Pop, dir. de bancă, Huiedin.	„ 50—
34. Dr. Sabin Varna, avocat, Huiedin.	„ 50—
35. Ștefan Pop, preot, Fildul de mijloc.	„ 50—
36. Mihail Marincăș, cashier de bancă și mare proprietar, Huiedin.	„ 50—
37. Ioan Pecea, cantor, Huiedin.	„ 10—
38. Ioan Lupaș, econom, Fildul de mijloc.	„ 5—
39. Dr. Ladislau Gyurkó, avocat, Jibou.	„ 100—
40. Augustin Opriș.	„ 10—
41. Mihail Pop, prot., Cuceu.	„ 20—
42. Emeric Pop, director de bancă, Jibou.	„ 20—
43. Teofil Dragomir, proprietar, Lupoia.	„ 20—
44. Simeon Meciu, par., Traniș.	„ 20—
45. Vasile Pop, protopop, Criștofel.	„ 20—
46. Ioan Cioban, preot.	„ 10—
47. Laurențiu Bran, preot.	„ 30—
48. Vasiliu Sestraș.	„ 10—
49. Alexiu N. Coste.	„ 10—
50. Dionisiu Pop-Moldovan.	„ 40—
51. Demetriu Marcu.	„ 2—
52. Nicolau Ivan, asesor consistorial, Sibiu (contribuție anuală, în amintirea nepotului său Nelu Stroia).	„ 200—
53. Dr. Aurel Vlad, avocat, și mare proprietar, Orăștie, împreună cu D-na.	„ 1000—
54. Dr. Nicolau Schiau, avocat, Mercurea.	„ 50—
55. Dr. Vasile Lohan, profesor, Lugoj.	„ 100—
56. Petru Mladin, medic, Lugoj.	„ 100—
57. Mateiu Jiga, director de bancă, Făgăraș.	„ 50—

Suma: K 6,162—

Contribuirile anterioare: „ 13,020—

Împreună: K 19,182—

Sibiu, 9 Mai n. 1918.

Biroul „Asociațiunii”.

Teatre în Sibiu

Teatrul orașului. Director: Leo Bauer. Marți, în 14 Mai: *Castelul fermecat*, operetă.

Miercuri, în 15 Mai: *Farmecul valului*, operetă. Inceputul la: 7½ ore seara.

Teatru cinematograf. Apollo, Strada Schewis. Directoară: D-na Emil Tóth. Marți în 14 Mai: *Gloria*, tragedie în 3 acte.

Miercuri și Joi, în 15 și 16 Mai: Film, în primul rol cu *Henny Porten*.

Inceputul la: 7 și 9 ore seara.

Nr. 217/1918

(100) 2-3

Concurs repetit.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. III Panc cu filia Săliște, din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Petițiunile de concurs, instruite cu documentele prescise, să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiterial, iar concurenții să se prezinte cu prealabila încunoștințare a subsemnatului în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Dobra, la 15 Aprilie 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. român al tractului Dobra, în conțelegere cu comitetul parohial.

Iosif Morariu,
protopresbiter.

Ad. Nr. pp. 365/1918.

(94) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa a II-a Bonțida cu filia Sec, devenită vacantă prin moartea fostului paroh Augustin Cupșa, prin aceasta se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Cererile de concurs, instruite conform regulamentului, se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul sus indicat, iar concurenții sânt poftiți, ca pe lângă prealabila încunoștințare a subsemnatului, să se prezinte la biserică în vre-o Duminecă sau sârbătoare, ca să fie cunoscuți din partea poporului.

Cluj, la 28 Martie 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. român al Clujului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Tulu Roșescu,
protopresbiter.

Nr. 71/1918 Of. prot.

(96) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de clasa a II-a din Ciceu-Giurghești prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. despre întregirea dotațiunii preoțești prin ajutor de stat.

Concurenții au a-și așterne rugărilor concursuale, instruite conform normelor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiterial în derminul deschis indicat mai sus, și a se prezenta în timpul regulamentar, pe lângă prealabila încunoștințare a subsemnatului protopresbiter, în vre-o Duminecă ori sârbătoare la biserică parohială spre a cânta, predica și a se face cunoscut credincioșilor.

Deș, la 9 Aprilie 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. român al tractului Deș, în conțelegere cu comitetul parohial competent.

Teodor Hermann,
protopresbiter.

Nr. 310/1918.

(95) 2-3

Concurs repetit.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa a II-a Jac cu filiile Romita și Bred se escrie concurs din nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru congruă. Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne rugărilor instruite conform normelor din vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis și a se prezenta poporului în vre-o Duminecă sau sârbătoare pentru a cânta, predica și eventuala a servi, având a-și anunța prezentarea și protopresbiterului.

Fizeșșanpetru, 19 Martie (1 Aprilie 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. român al tractului Unguraș în conțelegere cu comitetul și sinodul parohial concernent.

Pavel Roșca,
protopresbiter.

Mulțumită

Pe cale publică aducem mulțumită tuturor acelor, cari au participat la înmormântarea neuitatului nostru tată, soț și frate Nicolae Cothișel, fost primar în comuna Certege, mulțumind și frumosului cor din Câmpeni. Și tuturor preșterilor și cunoscuților, cari din diferite cauze nu au putut participa în persoană, însă au participat în scris.

Certege, la 5 April 1918.

Constantin Cothișel și familia,
paroh ort. rom. (101) 2-2

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu-Nagyszeben se află de vânzare:

Semințe din agrul lui Cristos

cuvântări bisericești pe toate Duminecile și sârbătorile de peste an, precum și la casuale bisericești, publice și private

de

Zacharia Boiu, fost asesor consist., etc.

Tomul I: Cuvântări la Duminecile de peste an.

Tomul II: Cuvântări la praznicele și sârbătorile de peste an, precum și la casuale bisericești.

Tomul III: Cuvântări bisericești la înmormântări, parastase și alte festivități funebreale. Adaus de texturi biblice pentru cuvântări funebreale.

Cuvântări funebreale și memoriale.

Prețul: de fiecare tom 3 Coroane plus porto postal recomandat 60 fil.

„Biblioteca Șaguna“

Redactată de Dr. I. Lupaș, Săliște.

Nr. 16-36.

Mângâiați poporul!**Cuvântări bisericești**

de

Dr. Ioan Lupaș

și alți preoți din protopopiatul Săliștei.

Se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană în Sibiu-Nagyszeben.**

Prețul unui exemplar: Brosat cor. 2*50, legat cor. 3*—, porto 20 fileri.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană din Nagyszeben—Sibiu:**

Tipicul bisericii ortodoxe

intocmit pentru trebuințele preoților români și ale elevilor seminariilor de

Aurel Popoviciu,

duhovnic-econom seminarial, instructor de cântări bisericești și de tipic.

Aprobat de Preaven. Consistor arhidiecezan prin decisiul din 21/VI 1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu 5 Cor. plus 50 fil. porto, recomandat.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu, Nagyszeben, se află de vânzare:

Dr. Petru Șpan

conferență cetită la congresul învățătorilor gr.-or. români din Biharia:

de

Nicolae Regman.

Prețul: 30 fil. plus porto postal 6 fil.

„PLUGARIUL“,

institut de credit și economii, societate pe acții în Oltsăcădate.

takarekpénztár részvénytársaság Oltszakadátan.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «Plugariul», societate pe acții în Oltsăcădate, se invită pe baza statutelor la a

XIX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 3 Iunie st. n. 1918, la 2 ore p. m., în localul institutului, cu următorul

Program:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere asupra bilanțului anului de gestiune 1917 și darea absolutului.

2. Propunerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere referitoare la împărțirea profitului.

3. Integritatea direcțiunii prin un membru pe durata de un an.

4. Alegerea comitetului de supraveghiere pe un nou period de 3 ani.

5. Eventuale alte propuneri anunțate direcțiunii.

Domnii acționari sunt rugați conform statutelor a-și depune acțiunile la cassa institutului, eventual la «Albina» în Sibiu sau «Andreiana» în Rășinari.

Oltsăcădate, în 16 Aprilie 1918.

(104) 1-1

Direcțiunea.

Meghivó.

Az oltszakadati «Plugariul» takarekpénztár részvénytársaság részvényes urai ezennel meghívotnak az alapszabályok értelmében

a XIX-ik rendes közgyűlésre,

mely 1918 évi június hó 3-án d. u. 2 orakór Oltszakadátan (az intézet helységében) fog megtartatni a következő

Tárgysorozattal:

1. Az igazgatóság és felelős bizottság jelentése az 1917 évi mérlegre és a telmentés megadása.

2. Az igazgatóság és felelős bizottság indítványa a tiszta nyereség felosztása iránt.

3. Az igazgatóság kiegészítése egy új tag megválasztása által egy évre.

4. A felelős bizottság új 3 évi idő tartamra való megválasztása.

5. Esetleg az igazgatósághoz más felterjesztett indítványok.

A részvényes úrak figyelmeztetnek az alapszabályok értelmében, hogy részvényeiket az intézet pénztáránál, esetleg «Albina»-nál Nagyszebenben vagy «Andreiana»-nál Resináron letegyék.

Oltszakadátán, 1918 évi április hó 16-án.

Az igazgatóság.

Bilanț general la 31 Decemvrie 1917.

Activa—Vagyon.

Mérlegszámla 1917. évi december 31-én.

Pasíva—Teher.

	K f
Cassa în număr — Készpénz —	9,217.83
Bon în cont-curent — Folyó sz. követelés	122,370.—
Cambii escontate — Leszámitolt váltók	88,738.70
Imprumuturi pe obligațiuni — Kötvény kölcsönök —	51,954.—
Efecte — Értékpapírok —	6,989.—
Mobiliar — Leltár —	250.—
Debitori — Hitelezők —	1,000.—
Interese transitoare restante — Átmeneti hátralékos kamatok —	10,525.—
	291,044.53

	K f
Capital social — Részvénytőke —	50,000.—
Fond de rezervă — Tartálékalm —	22,202.35
Fond de binefaceri — Jótékonyalm —	1,400.—
Depuneri spre fructif. — Takarékbetétek	215,455.90
Dividendă neridicată — Fel nem vett oszt.	430.—
Profit curat — Tiszta nyereség —	1,556.28
	291,044.53

Profit și Perdere la 31 Decemvrie 1917.

Cheltueli—Kiadás. Nyereség- és Veszteség számla 1917. dec. 31-én. Venituri—Bevételek.

	K f
Interese de depuneri — Betéti kamat —	16,692.18
Salare — Fizetések —	2,800.—
Spese: — Költségek: Chirie, luminat, încălzit, tipărituri — Házbér, világítás, fűtés, nyomtatv. —	203.20
Marce de prezență — Jelenléti jegyek	150.—
Dare directă și aruncuri — Egyenes és potadó —	3,342.60
10% dela interese de depuneri — 10% betéti kamat adó —	1,746.75
Amort. din mobiliar — Leírás felsz. —	70.—
Profit curat din 1916 și 1917 — Tiszta nyereség 1916 és 1917 évekből —	1,556.28
	26,561.01

	K f
Int. de escompt — Leszámitolt váltók kamat —	17,268.38
Int. după oblig. — Kötvény kölcsön kam.	2,656.14
Interese de depuneri proprii — Saját beték kamat —	6,043.—
Interese de efecte — Értékpapír kamat	300.—
Provizioni — Jutalékok —	293.49
	26,561.01

Oltsăcădate, (Oltszakadát), la 31 Decemvrie 1917.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Ioan Stanciu m. p. Ioan Jordachie m. p. Dr. Ioan Fruma m. p. Ioan Georgescu m. p.

Revăzut și aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare. — Megvizsgálatott és a fő- és segédkönyvekkel összehangzásban találtatott.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Toma Stanciu m. p., preș — elnök. Toma Podea m. p. Constantin Stefan m. p. Ilie Stanciu m. p. Ioan Moisin m. p.

Requisite de scris

se pot procura

Librăria arhidiecezană